

פרשת תולדות תשע"ט
יצחק אבינו

רש"י

(ו) **המאכלת** - סכין, על שם שאוכלת את הבשר, כמה דתימא (דברים לב מב) וחרבי תאכל בשר, ושמכשרת בשר לאכילה. דבר אחר זאת נקראת מאכלת, על שם שישראל אוכלים מתן שכרה: **וילכו שניהם יחדיו** - אברהם שהיה יודע שהולך לשחוט את בנו היה הולך ברצון ושמחה כיצחק שלא היה מרגיש בדבר: (ח) **יראה לו השה** - כלומר יראה ויבחר לו השה, ואם אין שה, לעולה בני. ואף על פי שהבין יצחק שהוא הולך לישחט, וילכו שניהם יחדו בלב שוה:

בראשית פרק כב

(ו) וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת עֵצִי הָעֵלְיָה וַיִּשֶׂם עַל יִצְחָק בְּנֹו וַיִּקַּח בְּיָדֹו אֶת הָאֵשׁ וְאֶת הַמֶּאֲכָלֶת וַיִּלְכֹו שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: (ז) וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הֲנִנִי בְנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאִיָּה הִשָּׂה לְעֵלְיָה: (ח) וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֲלֵהִים יִרְאֶה לֹו הִשָּׂה לְעֵלְיָה בְנִי וַיִּלְכֹו שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: ... (יח) וְהִתְבָּרְכוּ בְּזִרְעָךָ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עַקֵּב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקִלִּי:

בראשית פרק כו

(א) וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ מִלְבָּד הָרָעַב הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָה בְיַמֵּי אַבְרָהָם וַיֵּלֶךְ יִצְחָק אֶל אַבְיִמֶלֶךְ מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים גְּרָרָה: (ב) וַיִּרְא אֱלֹו יִקְנֹק וַיֹּאמֶר אֶל תֵּרַד מִצְרַיִמָּה שָׁכֹו בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹו: (ג) גֹּוֹר בְּאֶרֶץ הַזֹּאת וְאֵיָּה עֲמָדָ וְאַבְרָכָךָ כִּי לָךְ וּלְזִרְעָךָ אֵתָו אֶת כָּל הָאָרֶצַת הָאֵל וְהַקְּמַתִּי אֶת הַשֶּׁבַעָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ: (ד) וְהִרְפִּיתִי אֶת זִרְעָךָ כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְנָתַתִּי לְזִרְעָךָ אֶת כָּל הָאָרֶצַת הָאֵל וְהִתְבָּרְכוּ בְּזִרְעָךָ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ: (ה) עַקֵּב אֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקִלִּי וַיִּשְׁמַר מִשְׁמַרְתִּי מִצֹּוֹתִי חֲקֹוֹתִי וְתוֹרַתִּי:

רשב"ם

(ה) **עקב אשר שמע אברהם בקולי** - על העקידה דכתי' עקב אשר שמעת בקולי: **וישמור משמרתִי** - כגון מילה דכתי' בה ואתה את בריתי תשמור: **מצוֹתִי** - כגון מצות שמונה ימים דכתי' כאשר ציוה אותו אלהים: **חוקוֹתִי וְתוֹרוֹתִי** - לפי עיקר פשוטו כל המצות הניכרות כגון גזל ועריות וחימוד ודינין והכנסת אורחים, כלם היו נוהגין קודם מתן תורה אלא שנתחדשו ונתפרשו[ו] לישראל וכתרו ברית לקיימן:

(ה) **שמע אברהם בקולי** - כשנסיתי אותו: **וישמור משמרתִי** - גזרות להרחקה על אזהרות שבתורה, כגון שניות לעריות ושבות לשבת: **מצוֹתִי** - דברים שאילו לא נכתבו ראויין הם להצטוות כגון גזל ושפיכות דמים: **חֲקוֹתִי** - דברים שיצר הרע ואומות העולם משיבין עליהם כגון אכילת חזיר ולבישת שעטנז שאין טעם בדבר אלא גזירת המלך וחקותיו על עבדיו: **וְתוֹרוֹתִי** - להביא תורה שבעל פה, הלכה למשה מסיני:

רש"י

(ב) **אל תרד מצרימה** - שהיה דעתו לרדת מצרימה כמו שירד אביו בימי הרעב, אמר לו אל תרד מצרימה שאתה עולה תמימה, ואין חוצה לארץ כדאי לך: (ג) **האל** - כמו האלה: (ד) **והתברכו בזרעך** - אדם אומר לבנו יהא זרעך כזרעו של יצחק, וכן בכל המקרא. וזה אב לכולן (להלן מח כ) בד יברך ישראל לאמר ישמך כאפרים וכמנשה, ואף לענין הקללה מצינו כן (במדבר ה כז) והיתה האשה לאלה, שהמקלל שונאו אומר תהא כפלוגנית, וכן (ישעיה סה טו) והנחתם שמכם לשבועה לבחירי, שהנשבע אומר אהא כפלוגני אם עשיתי כך וכך: (ה) **שמע אברהם בקולי** - כשנסיתי אותו: **וישמור משמרתִי** - גזרות להרחקה על אזהרות שבתורה, כגון שניות לעריות ושבות לשבת: **מצוֹתִי** - דברים שאילו לא נכתבו ראויין הם להצטוות כגון גזל ושפיכות דמים: **חֲקוֹתִי** - דברים שיצר הרע ואומות העולם משיבין עליהם כגון אכילת חזיר ולבישת שעטנז שאין טעם בדבר אלא גזירת המלך וחקותיו על עבדיו: **וְתוֹרוֹתִי** - להביא תורה שבעל פה, הלכה למשה מסיני: